

ELTE | PPK
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR

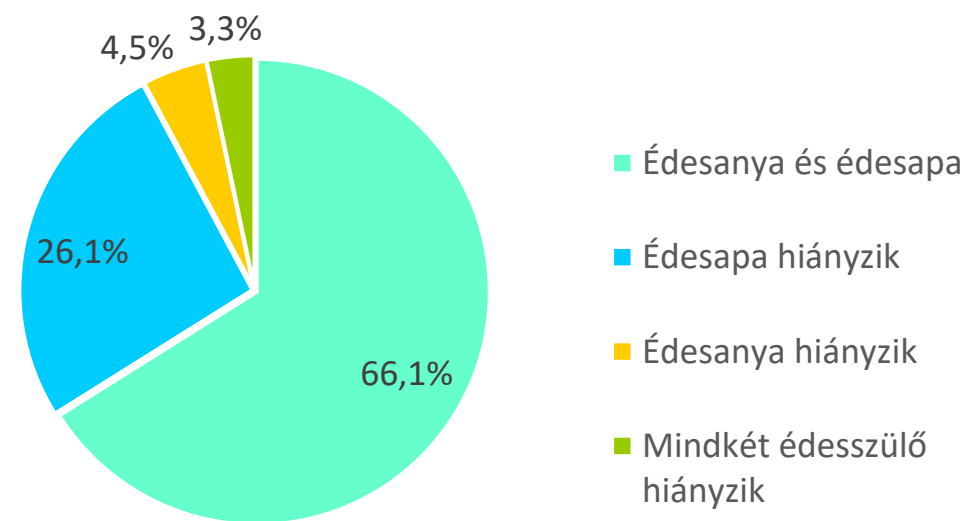
Család-kortársak-iskola

Várnai Dóra Eszter

HBSC Sajtótájékoztató, Budapest, 2024.06.19.

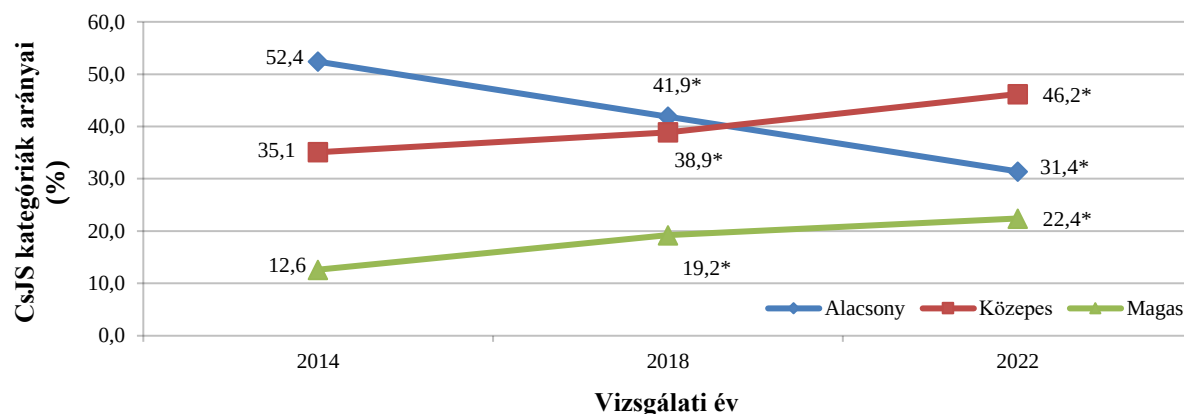
Családszerkezet

- Egyszülős család: 18,9%
- Újrastrukturált család: 11,7%
- A tanulókkal együtt élő testvérek számának átlaga 1,46
 - 21,8%-a testvér nélkül
 - 40,8%-a egy testvér
 - 23,3%-a két testvér
 - 7,6%-a három testvér
 - 6,9%-a négy vagy annál több testvér
- Az életkor növekedésével szignifikánsan csökken a teljes családban élő tanulók aránya - 5. és 11. között a csökkenés 12,8%.
- A tanulók 97,7%-a Magyarországon született (0,5%-a Románia és Ukrajna)

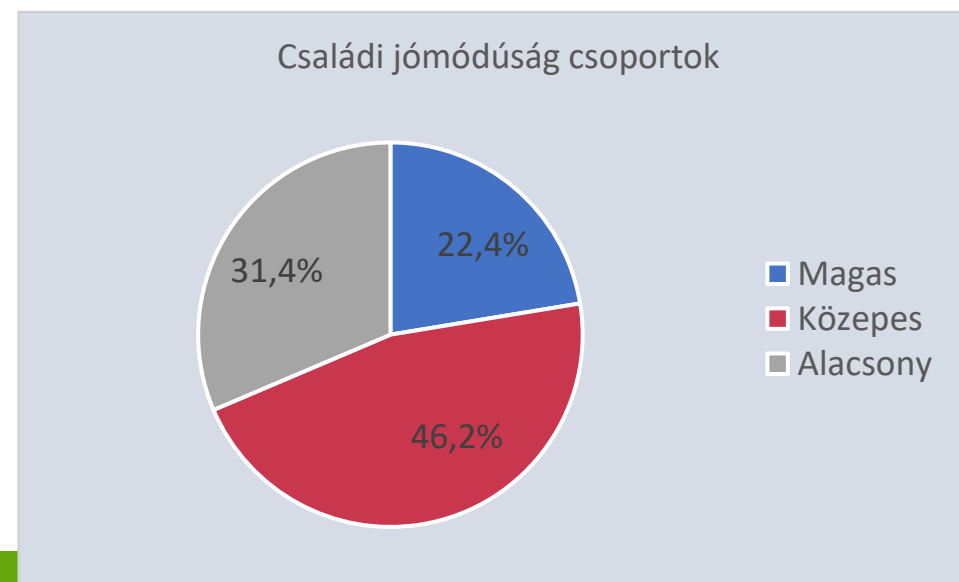

Szülők végzettsége és társadalmi- gazdasági státus

- A szülők végzettsége szinte semmivel nem áll kapcsolatban – a jómódúság annál inkább
- Legtöbben a közepes jómódúsági kategóriába tartoznak
- Alacsony jómódúság csökken, magas növekszik – egyre jómódúbbak a családok?

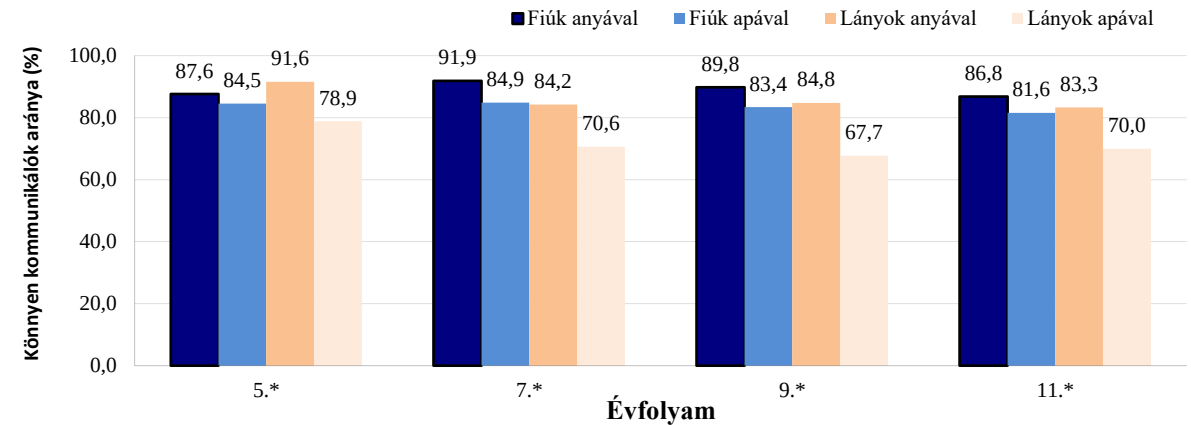
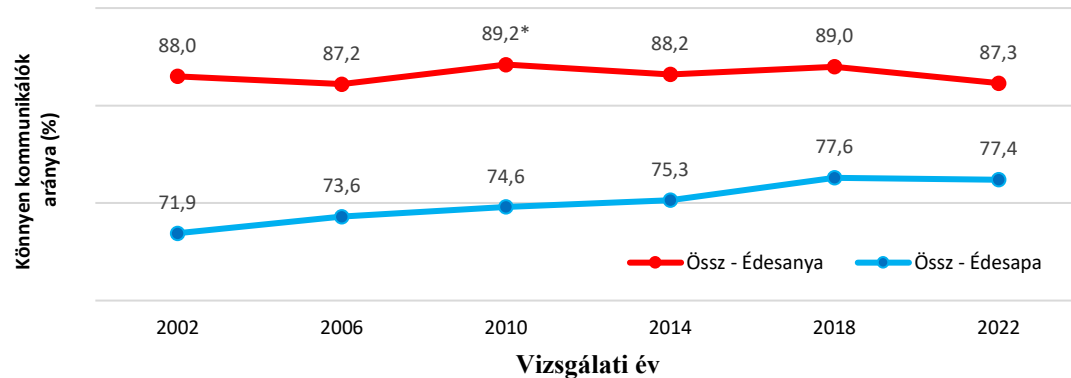

Legmagasabb iskolai végzettség	Apa vagy nevelőapa (%) (N = 6229)	Anya vagy nevelőanya (%) (N = 6242)
Nem fejezte be az általános iskolát	0,9	1,0
Általános iskolát végzett	6,6	7,6
Szakkunkás bizonyítványa van	25,3	14,5
Középiskolát végzett	17,6	23,3
Egyetemet vagy főiskolát végzett	25,5	34,3
Nem tudja / Nem válaszolt	21,6	19,0
Nincs ilyen szülője / nem találkozik vele	2,5	0,4

A család érzelmi klímája

- Az iskolások mindennapi problémáit inkább az édesanyák ismerik, de az apákkal való kommunikáció minősége javuló tendenciát mutat az elmúlt években.
- Az anyai monitorozás mindkét nem esetében erőteljesebb az apainál.

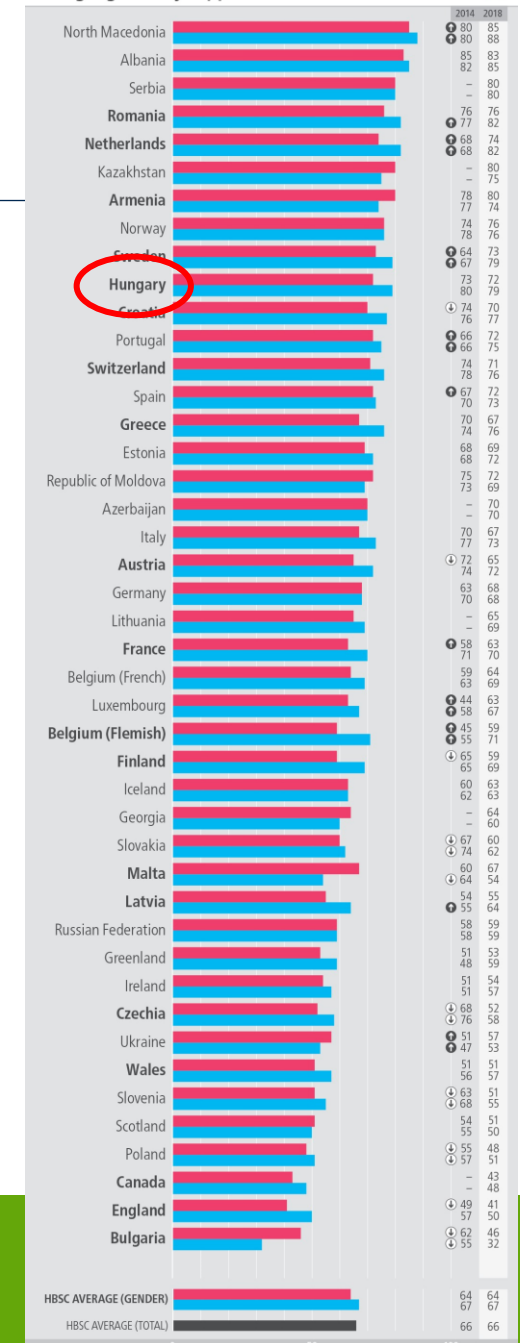
Észlelt családi támogatás

- 2022-ban a gyerekek 76%-a magas családi támogatásról számolt be
 - A családom tényleg próbál segíteni nekem.
 - A családomtól megkapom azt az érzelmi támogatást és törődést, amire szükségem van.
 - Tudok beszélni a gondjaimról a családommal.
 - A családom szívesen segít nekem meghozni a döntéseimet
- Családi támogatás nemzetközi viszonylatban magas hazánkban – ez egyértelmű protektív tényező.
- Az észlelt családi támogatás szintje általában stabil és magas, de a tanulók negyede esetében nem kielégítő.

11-year-olds who report feeling high family support

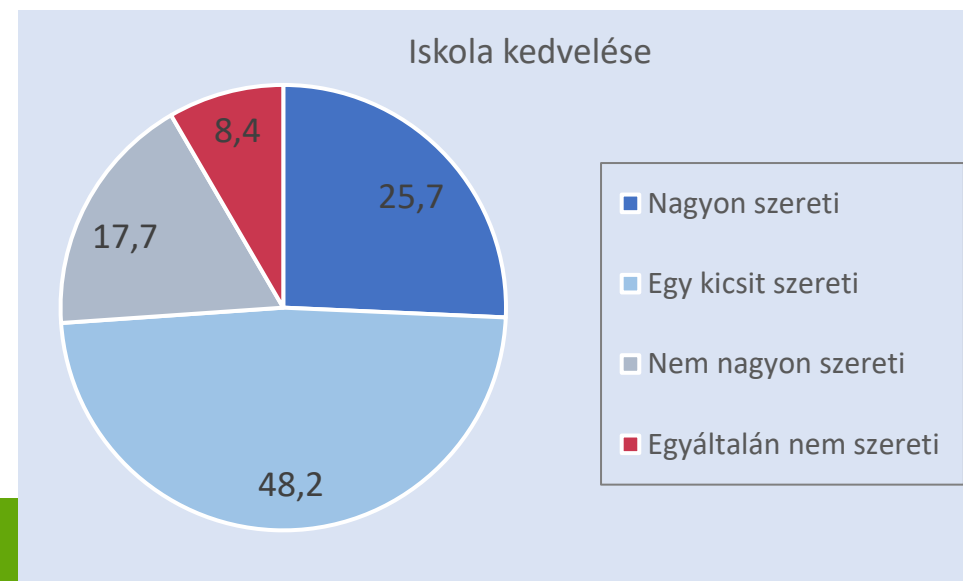
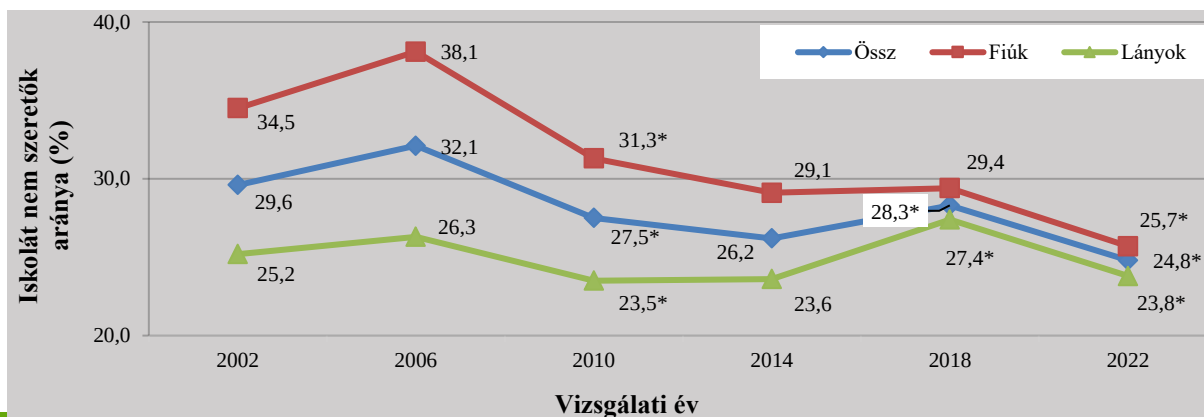

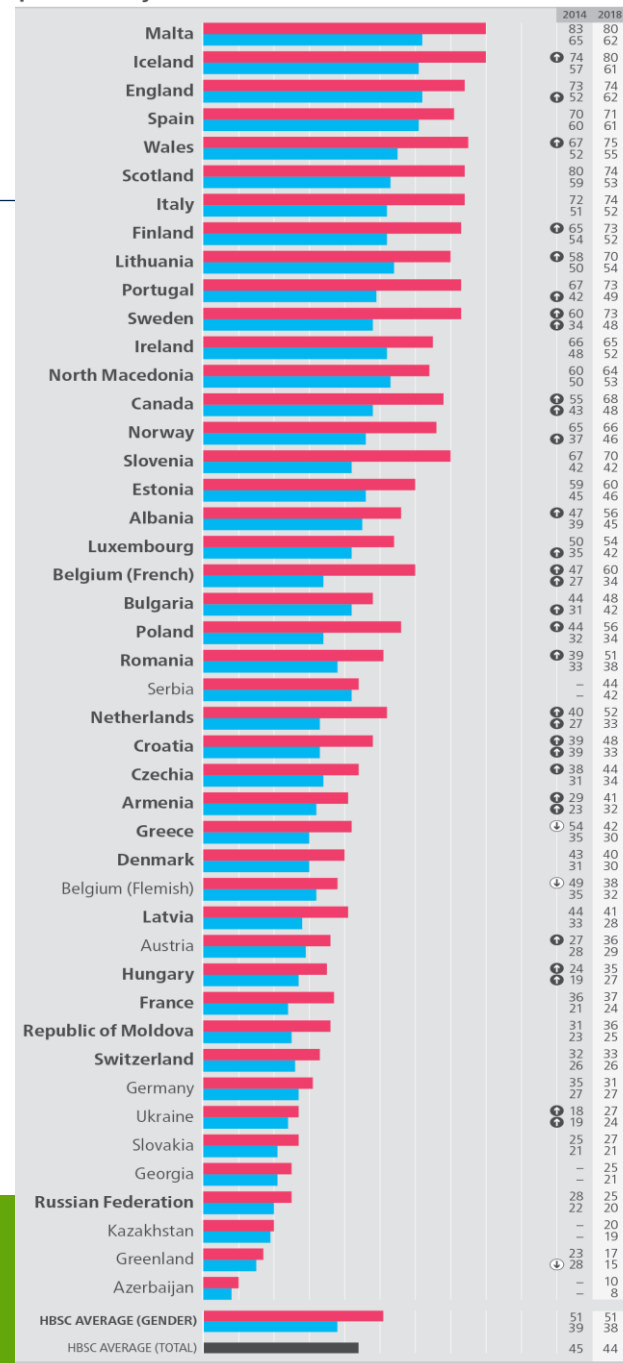
15-year-olds who report feeling high family support

Iskolához való viszonyulás

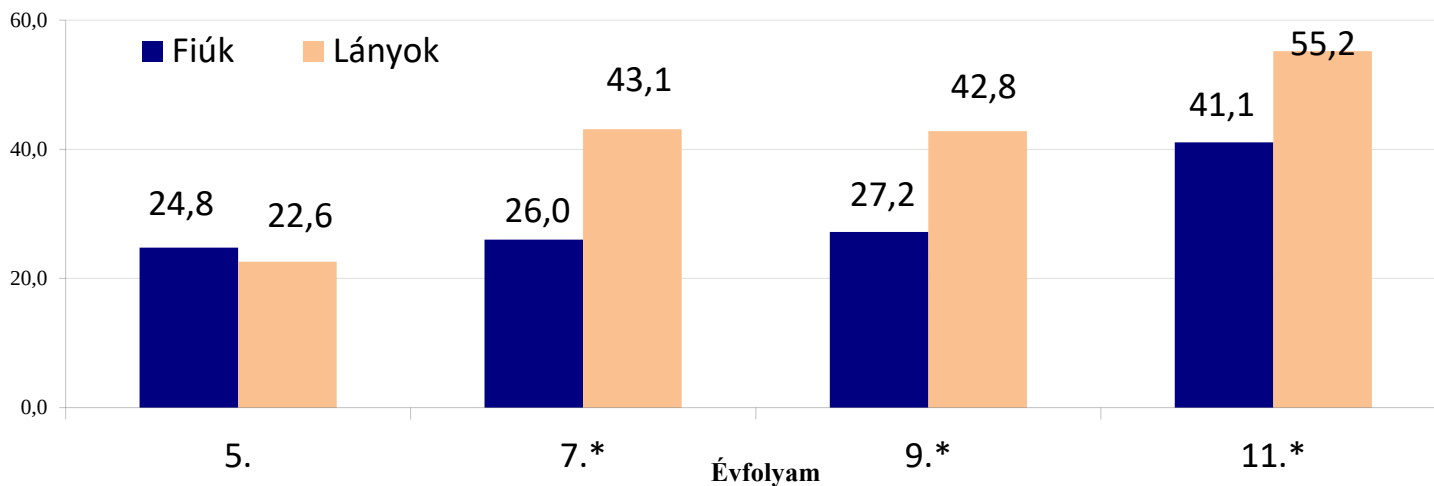
- A tanulók háromnegyede legalább egy kicsit szereti az iskolát, bár az életkor előrehaladásával kedvezőtlenül változik az iskolához való viszony.
- Az iskolát nem szeretők aránya csökkent az elmúlt adatfelvételek során, leginkább a fiúk esetében.
- Hogy lehetséges ez?
- Nemzetközi viszonylatban Azerbajdzsánban a legnagyobb az iskolát nagyon kedvelők aránya, Horvátországban a legalacsonyabb

Iskolai stressz

- A tanulók majdnem kétharmada kismértékben, minden tizedik tanuló azonban nagyon nyomasztóak érzi az iskolai elvárásokat, különösen a lányok.
- A megterhelés a középfokú iskolák felsőbb évfolyamain erősödik.
- 2002 óta növekszik
- Nemzetközi szinten alacsony az iskolai stressz -????

Tanárok és osztálytársak támogatása

- **Tanári támogatás** (skálaterjedelem 3-15 –átlag 10,5.)
 - Tanárim elfogadnak olyannak, amilyen vagyok.
 - Tanárim személy szerint törődnek velem.
 - Nagyon megbízom a tanáraimban.
- **Osztálytársak támogatása** (skálaterjedelem 3-15 –átlag 10,7.)
 - Osztályom tanulói szívesen vannak együtt.
 - Osztálytársaim többsége kedves és segítőkész.
 - Osztálytársaim elfogadnak olyannak, amilyen vagyok.
- Az észlelt tanári és osztálytársi támogatás mértéke közepesnél erősebb, de romló tendencia bontakozik ki.
- A lányok kevésbé érzik tanáraik és osztálytársaik támogatását, mint a fiúk.
- Nemzetközi viszonylatban a tanári és osztálytársi támogatás alacsony nálunk.

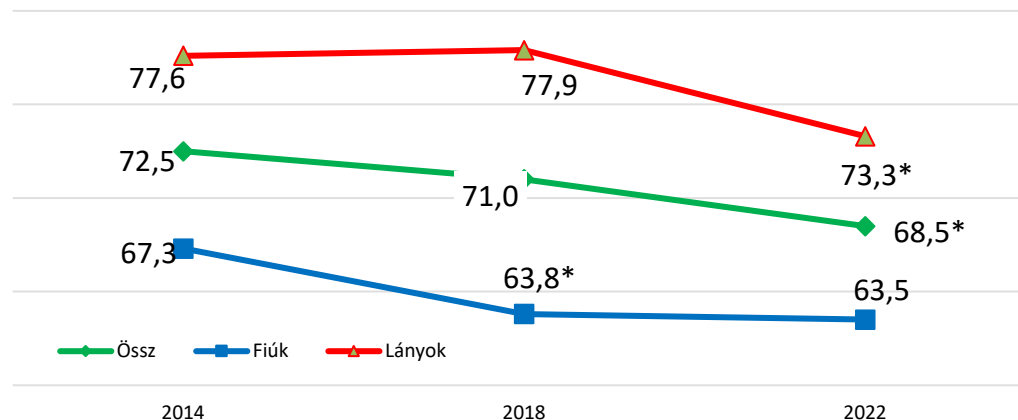

Kortárs támogatás

Kortárstámogatás skála (skálaterjedelem 4-28 pont, átlag:23,3)

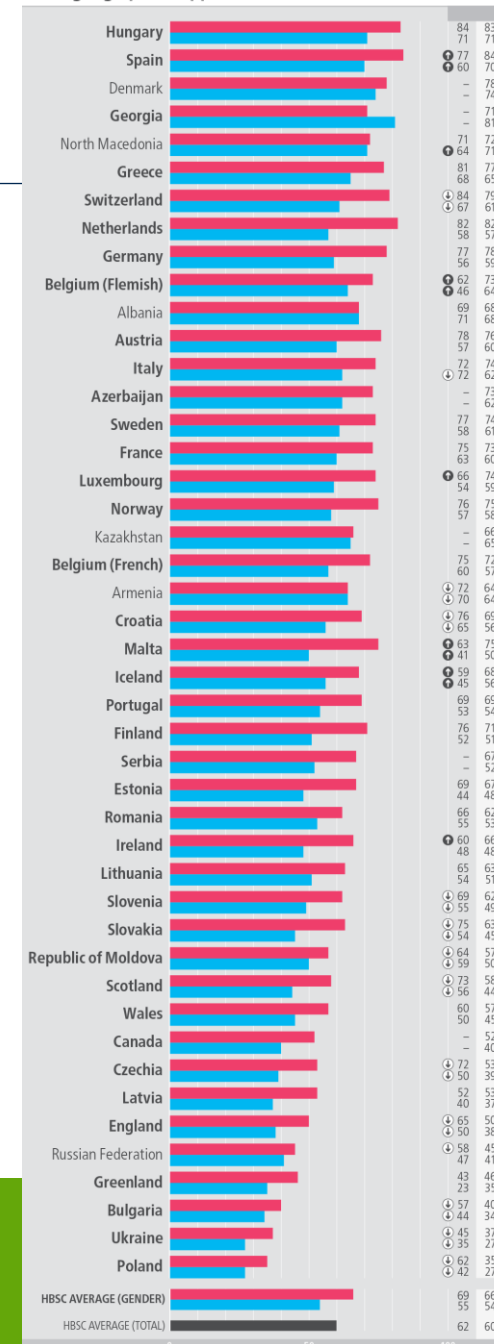
- A barátaim tényleg próbálnak segíteni nekem.
- Ha a dolgok rosszul mennek, számíthatok a barátaimra.
- Vannak barátaim, akikkel megoszthatom az örömet és a bánatomat.
- Tudok beszélgetni a problémáimról a barátaimmal.

Magas kortársámogatásról
beszámoló aránya (%)

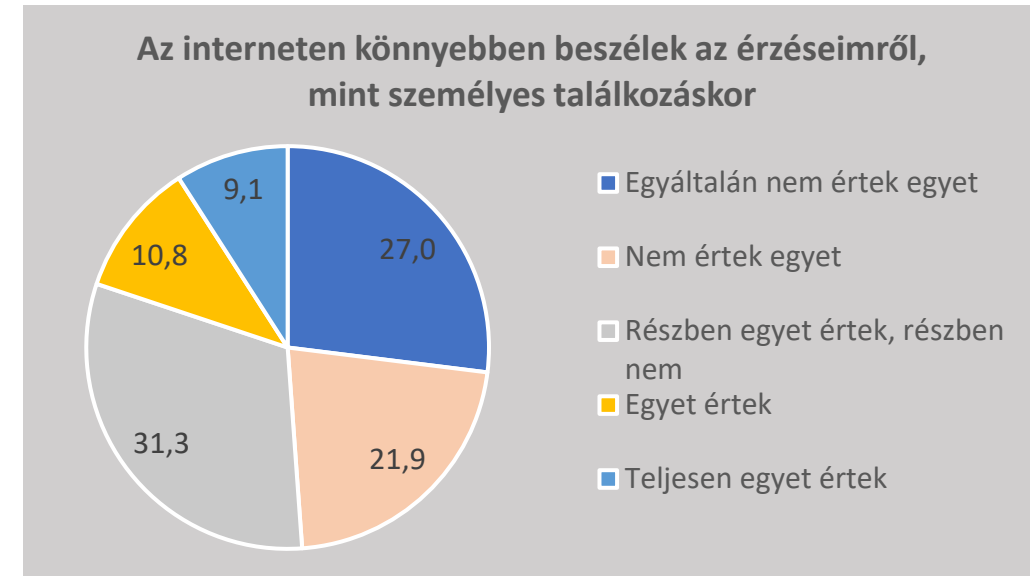
13-year-olds who report
feeling high peer support

DIRECTION OF
SIGNIFICANT
CHANGE
2014-2018
GIRLS (%)
BOYS (%)

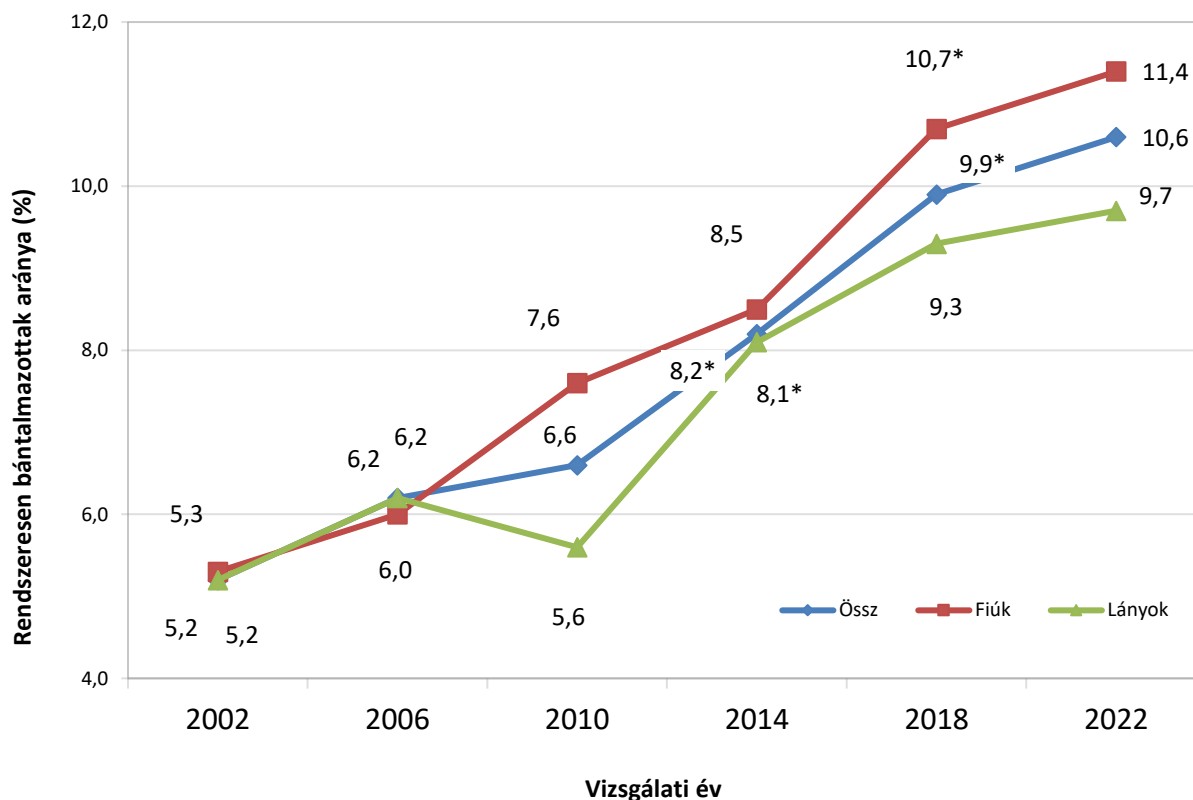
Elektronikus média kommunikáció

- 31,8% intenzív elektronikus média használó (van legalább egy olyan személy, akivel majdnem egész nap, vagy szinte minden szabadidejében online kapcsolatban áll)
- az életkor emelkedésével egyre többen
- az online kommunikációt nem preferálók lényegesen többen vannak (48,5%), mint akik inkább online beszélnének érzéseikről (19,8%)

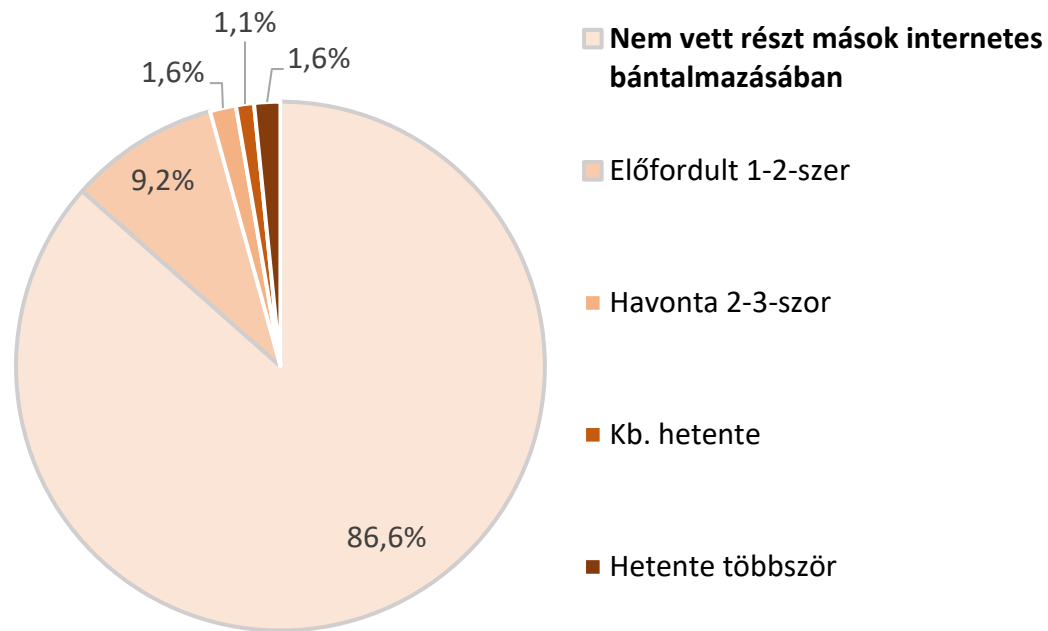
Kortársbántalmazás

- A tanulók több mint háromnegyede (76,5%) nem vett részt mások iskolai bántalmazásában
- A fiúk nagyobb arányban bántalmazók, mint a lányok
- Az életkorral jelentősen csökken az iskolai bántalmazásban való részvétel előfordulása
- Bár a diákok legnagyobb része (71%) azt nyilatkozta, hogy még sosem bántották őt az iskolában

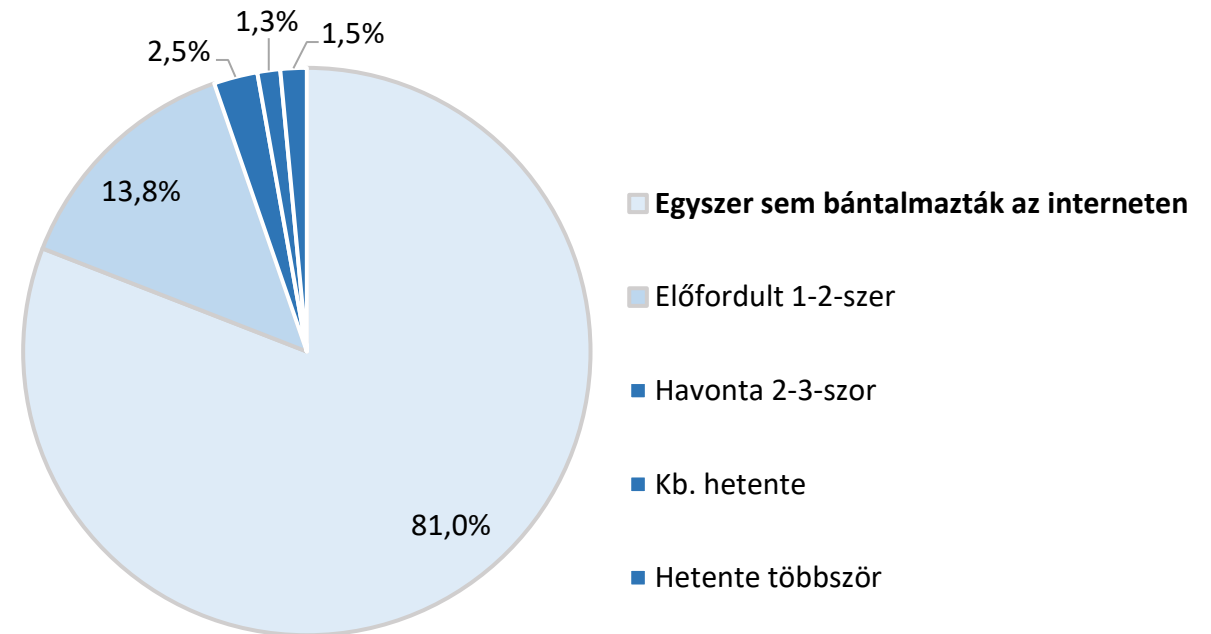

Internetes bántalmazás

Hányszor bántott másokat az interneten?

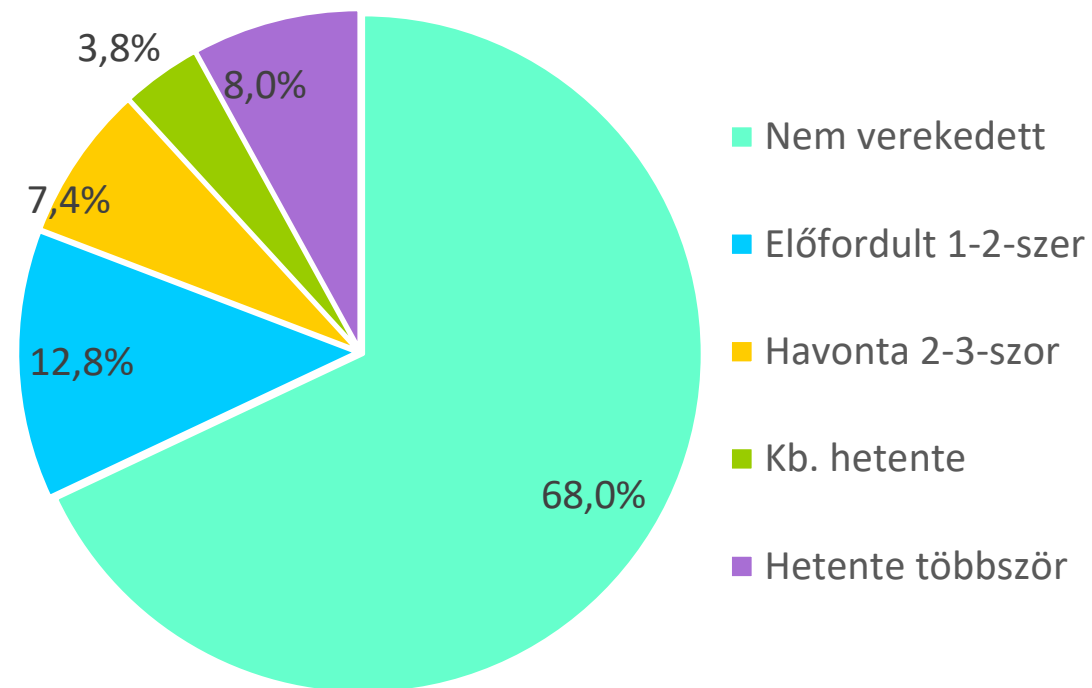

Hányszor bántották az interneten?

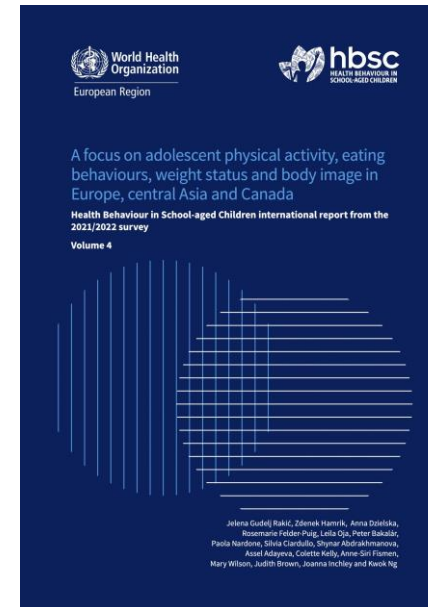
Verekedés

- a fiúk minden gyakorisági kategóriában nagyobb arányban vesznek részt verekezésben
- gyakorisága statisztikailag jelentősen csökken 5. és 11. osztály között
- 2002-től csökkenő tendencia rajzolódik ki – ami a fiúknak köszönhető

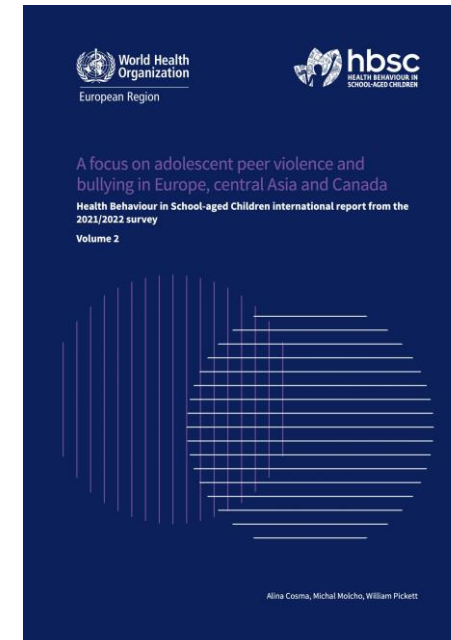
NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

- A résztvevő országok tanulóinak csak 20%-a végez elegendő mennyiségű testmozgást.
- A fizikai aktivitás gyakorisága nem változott jelentősen az elmúlt 4 évben.
- A fiatalok körülbelül egy ötöde túlsúlyos vagy elhízott.
- A 15 évesek kb. 25%-a már dohányzott életében, több mint egy harmaduk már használt elektromos cigarettát, 20%-uk legalább kétszer volt már részeg életében.
- A legtöbb szer fogyasztása csökken a fiúk körében.
- [Nemzetközi jelentések: www.hbsc.org/reports](http://www.hbsc.org/reports)
 - Physical activity, eating behaviours, weight status and body image
 - Substance use

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

- Minden tizedik tanuló legalább kétszer bántottak az iskolatársai az elmúlt hónapokban.
- A kortársbántalmazás gyakorisága nem növekedett, a korábbi csökkenés után stabilnak tekinthető.
- A lányok minden országban kedvezőtlenebb mentális egészségről számolnak be, mint a fiúk.
- Az egészségüket kitűnőnek tartó és az életükkel elégedett tanulók aránya csökkent az elmúlt időszakban.
- Nemzetközi jelentések: www.hbsc.org/reports
 - Peer violence and bullying
 - Mental health and wellbeing
 - Várható még Sexual health, Electronic media communication és Social context

NEMZETKÖZI KITEKINTÉS

Hazánkban a nemzetközi átlagnál....

- többen fogyasztanak cukros üdítőitalokat.
- többen túlsúlyosak vagy elhízottak illetve többen is gondolják magukat kövérnek.
- kevesebben reggeliznek naponta.
- többen fogyasztottak már alkoholt, illetve voltak már legalább kétszer részegek életükben és az elmúlt hónapban is.
- többen használtak hagyományos vagy elektromos cigarettát az elmúlt hónapban.
- több diákot bántottak társai online.
- többen számolnak be gyakori hasfájásról.
- kevesebben értékelték egészségüket kitűnőnek.

A többi egészségmagatartás változónk nagyjából nemzetközi átlag körüli.

ELTE | PPK
PEDAGÓGIAI ÉS PSZICHOLÓGIAI KAR

Várnai Dóra Eszter

HBSC SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ, 2024.06.19.

